

Suliffeqanngitsunut matchgruppe 1-imittunut erngerluni sulilersitsiniartarneq atorneqartalertuuppat aningaasaqarnikkut, allaffissornikkullu kingunerisassai misissorniarlugit nassuaasiornissamut Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut. Nassuaat UKA2021-mi Inatsisartunut agguaanneqassaaq.

(Inatsisartunut ilaasortaq Simigaq Heilmann, Demokraatit)

Akissutitut allakkiaq

(Suliffeqarnermut, Ilisimatusarnermut Avatangiisinullu Naalakkersuisoq)

Suliffissaaleqisunik erngerluni sulilersitsiniarnerup kingunerisaanik nassuaasiornissaq pillugu siunnersuutanut Inatsisartuni ilaasortaq Simigaq Heilmann Naalakkersuisut qutsaviga.

Ilittuulli Naalakkersuisut suli aamma isumaqarput kikkut tamarmik pisinnaasut inuiaqatigiinnut ilalersuisuunerat nunatta ilorraap tungaanut ineriertortitaaneranut aalajangiisusoq. Tamatuma saniatigut inuusuttut amerlanerit ilinniagaqalernissamut kaammattorneqassasut suliaqarfingisatut sammisaraarput. Inuiaqatigiit innuttaasunik inooqatigisanik pisariaqartitsineranni inuusuttut suliffissaaleqillutik inuunerat inooqatigisatsinnut inuusuttut, imaluunniit inuiaqatigiit akuuffigisatta iluaqtigisinnaanngilaat.

Ingammik utoqqartatta, inuit innaarlutillit, kiisalu inooqatigisatta nappaateqartut isumassorlugillu paarinerinut tunngatillugu, suliassaqarfiusumut isumalluudit suli amerlanerit, assattut kissalaarnermik nassataqartutut ittut tamatigut naleqartinneqassagunarput. Taamaattorli suliassat tamakku imatut iluseqarneri, piviusutut suliaqarnertut illutik Naalakkersuisut isumaqarfinga, aammalu inuit suliassamik isumaginnittussat piviusutut suliaqarfingisassavaat, suliassap pisinnaatitsiffigisaatut aningaasarsiat, aammalu pisinnaatitaaffiit pisussaaffiillu ilangullugit.

Inuup utoqqaanerusup kiserliortup inummik allamik inooqatigiinnikkut attaveqarfinginissa qularnanngitsumik nuannaarutigalugulu iluaqtigissavaa, uannulli aalajangiisoq tassaavoq tassaassanngimmat pinerit tamaasa takusaasartup inuup allaasarnissaa, pineqartoq kingullermik takusaasimasoq erngerluni sulilersitaasimasoq maannakkut suliffittaarsimalernera pissutaalluni. Taamatut aamma inunnut innarluutilinnut, imaluunniit inooqataasunut immikkut ittunik pisariaqartitsisunut pisoqartassaaq, taakku aalaakkaasumik attaveqarfissaq pisariaqartippaat. Nunami saliinerit, utoqqaallu inigisaata eqqaani aputaajaanerit, tamakkuusinnaapput erngerluni sulititsinernut innersuussutaasinnaasut.

Ukiormanna aggustimi nunami tamakkiisutut sulinissamut piareeqqasutut suliffissarsiortut 868-iupput, taakkunanit 323-t nunaqarfinni najugaqartuullutik. Taamaattorli kisitsisit nangaanartoqarput. Assersuutigalugu aalisakkanik suliffissuaq ullormut inunnik 50-inik suliffeqartitsisoq ullualunni nioqqutissiassat amigaataaneri pissutigalugit akunnermusiallit angerlartissappagit inuit taakku 50-it

suliffissarsiortutut nalunaarsugaassapput. Aallaaviatigut sulisut angerlartitaasut suliffissaarunnermi ikorsiissutisinissamut pisinnaatitaaffeqassapput, iliusissanilli pilersaarusiortoqaraniluunniit piginnaanngorsarnissamut pikkorissartinnissaannik neqerooruteqartoqassanngilaq. Inuit taakku ajornanngippat erngerluni sulilersitaanissaq pillugu piumasaqaateqarfiussanngillat, suliffissaaleqinerammi qaangiuteqqissallunilu killilimmik sivisussuseqassaaq. Patsisaasoq tassaavoq inuit taakku suliartoqqinnissaminut aalisakkanik suliffissuup ammarnissaanik utaqqinnarnerat.

UPA 2021-mi naalakkersuisoqarfii akimorlugit suliniutip: Annertunermik Imminut Pilersugarineq-up suliarinerata inerneranik Naalakkersuisut saqqummiussisinnaanissartik naatsorsuutigaat, aammalu pisortat ikorsiissutaannut malittarisassianut nutaanut, aammalu suliffissarsiornermut ikorsiissutinik nutaarluinnarnut inatsisissatut siunnersuummik saqqummiussiniarpurt.

Kikkut tamarmik inuaqatigiinnut akuuffigisatsinnut iliuuseqarnissaat pillugu Naalakkersuisut kissaateqarlutillu naatsorsuuteqarpiarnerat pissutigalugu suliffissarsiortunut piareersimasussatut pisussaaffeqarnermut piumasaqaatit ikorsiissutinik iluarsaassinerup ilaatus annertusarnissaat siunertaavoq. Suliffeqarfimmi illua'tungerisanit aamma kommuninit tapersersuisoqassasoq naalakkersuinikkut anguniagaavoq. Inummut suliffissaaleqineq pissutigalugu aningaasaqarnikkut tapiiffigineqarnissamik qinnuteqartumut pisussaaffigisassanik taakkuninnga piumasaqaataasinaasunik kikkut tamarmik malittarinninnissaat qularnaarusupparput. Suliffissaaleqisoq pisinnaagaluarluni iliuuseqarusunngitsoq toqqaannartunik pineqaatissartalerneqassaaq. Tamanna Nunat Avannarlerni suliffeqarfinni allani assinguvoq, taakkunani najoqqtassaq tassaalluni suliffissaaleqinermi ikorsiissutisisunut suliffissarsiortunut piumasaqaateqartarneq, aammalu suliffissarsiortup piareersimasussatut pisussaaffigisaminik unioqquitsinera allanik tapiissutisinissamut periarfissaqartinnagu mattussaagallarneranik kinguneqartitsisarneq. Aammattaaq suliffissarsiornermi ikorsiissutinut nutaanut suliffissaaleqinermi ikorsiissutit iluarsaanneranni aaqqiinernik ilanngussuisoqassasoq siunertarineqarpoq, taakkulu qularnaassavaat innuttaasut sulisinnaassuseqarlutik suliffissaaleqisut tamarmik iliuusissanut pilersaaruteqarnissaat, aammalu iliuusissanut pilersaarummi iliuuserisaasuni peqataanissaminut pisussaaffilernissaat.

Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfimmit kisitsosit nutaat kingullit takutippaat suliffissarsiortuni taakkunani 60 %-ingajaat qaammatini 1-3-ni suliffissaaleqisarnerat. Taamaattumik amerlanerpaat piaartumik suliffeqaleqqittarnerat tamatuma takussuserpaa. Taamaattumik Naalakkersuisut periarfissatut soqutigivaat Erngerluni sulilersitaanissaq misissussallugu, ingammik inuusuttorpassuit suli ilinniagaqalersimanngitsut aammalu suliffeqanngitsut.

Siliani eqqartorneqartut tunngavigalugit siunnersuutip akuerineqarnissaa Naalakkersuisut inassutigaat.